

عمران شہری

فصل ۲۴

مقدمه

شهرداری مؤسسه مستقل و عمومی است که به منظور اداره امور محلی از قبیل عمران، آبادی، بهداشت شهر و تأمین رفاه و آسایش اهالی شهر و به عنوان زیستگاهی مطلوب برای شهروندان تأسیس شده است و مردم در اداره این امور مستقیم و غیرمستقیم شرکت و دخالت دارند.

شهرداری دارای شخصیت حقوقی، استقلال مالی و اداری است و از خود دارای اموال، بودجه، درآمد، حقوق، تکالیف مخصوص و متمایز از دولت است.

در سال ۱۲۸۳ هجری شمسی، قانون بلدیة در مجلس شورای ملی تصویب شد. پیش از تشکیل بلدیة مردم هر شهر طبق آداب و رسوم و اعتقادات شخصی و دینی، بدون مداخله حکومت، خدمات شهری را انجام می دادند. پس از پیروزی مشروطه مشکلات مختلفی در اداره امور شهرها در زمینه هایی مانند بهداشت شهری و آبرسانی وجود داشت که موجب شد، نمایندگان مجلس اول در صدد تدوین قانونی برای اداره شهرها برآمدند، که منجر به تدوین اولین قانون شهرداری ها تحت عنوان «قانون بلدیة» در ۱۹ خرداد ۱۲۸۶ هجری شمسی شد.

از سال ۱۳۹۲ دولت سعی داشت بلدیة را به خود وابسته کند ولی این موضوع تا کودتای ۱۲۹۹ عملی نگردید؛ ولی پس از کودتا و تسلط دولت بر تمامی امور، در سال ۱۳۰۰ بلدیة که تا آن زمان نهادی مستقل بود به دولت وابسته شد. در سال ۱۳۰۹ قانون بلدیة لغو و قانون جدیدی تصویب شد که به موجب آن، نحوه تأمین منابع از طریق عوارض و مالیات و ... را مشخص می نمود.

آمارهای ارائه شده در این فصل مربوط به خدمات شهری شامل تعداد کشتارگاه ها، تعداد ایستگاه های آتش نشانی، وضعیت حمل زباله، میادین میوه و تره بار، فضای سبز شهری، پارک های عمومی و جنگلی و آرامستان می باشد. آمارهای فوق توسط ۱۸ شهرداری استان به صورت ثبتي جمع آوری و در این فصل آورده شده است.

تعاریف و مفاهیم

مجتمع فرهنگی و هنری (فرهنگسرا): مرکزی که توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با اهداف و کاربری های فرهنگی، هنری و آموزشی برای اشاعه فرهنگ و هنر در مکانی با امکانات سالن سینما و نمایش یا سالن اجتماعات، کتابخانه، کلاس های آموزشی، کارگاه های هنری، گالری، دفاتر اداری، کافی شاپ و با متراز متوسط ۵۰۰ مترمربع زیر بنا احداث شده و فعالیت می نماید.

حوادث: به فرد یا خانواری گفته می شود که بر اثر حوادث طبیعی یا غیر طبیعی از لحاظ اقتصادی یا جمعی دچار آسیب شده است.

آرامستان: مکانی برای دفن درگذشتگان که دارای امکانات مورد نیاز است.

آرامستان عمومی: آرامستانی که تمامی خدمات آن توسط شهرداری یا دهیاری به عموم شهروندان ارائه می شود و می تواند فعال یا غیر فعال باشد.

آرامستان غیر عمومی: آرامستانی که تحت نظارت شهرداری و یا دهیاری است و تمامی خدمات آن توسط سایر نهادها (به جز شهرداری و دهیاری) ارائه می شود و می تواند فعال یا غیر فعال باشد.

آتش نشانی: فعالیت هایی که به منظور پیشگیری و اطفاء حریق و امداد و حفظ جان و مال مردم انجام می شود.

ایستگاه آتش نشانی: مکانی تحت مالکیت و نظارت شهرداری، متشکل از سه بخش: جایگاه خودروبی و لوازم و تجهیزات، محل استقرار و انتظار نیروها و بخش اداری - آموزشی که جهت ایفای وظیفه آتش نشانی براساس ضوابط و دستورالعمل ها در منطقه ای مستقل از ساختمان شهرداری احداث شده است.

پسماند: به مواد جامد، نیمه جامد، مایع (غیر از فاضلاب) و گاز گفته می شود که به طور مستقیم یا غیر مستقیم حاصل فعالیت انسان بوده و از نظر تولید کننده ضایع تلقی می شود.

بوستان: بوستان یا پارک عبارت است از فضای طراحی شده ای که در مالکیت عموم قرار دارد و جزئی از فضاهای شهری محسوب می شود، این فضاها توسط درختان و گیاهان پوشیده شده است و براساس نظارت و مدیریت انسان، حفظ و نگهداری یا احداث می شوند. همچنین برای تفریح و لذت بردن انسان، یا برای حفاظت از حیات وحش یا زیستگاه طبیعی آن را ایجاد کرده اند.

قطعات پراکنده فضای سبز: فضاهای سبزی که فاقد امکانات تاسیسات رفاهی و میلمان شهری باشد که شامل (۱- توده درختکاری ۲- توده غیردرختکاری)

- در مورد فضاهای سبز که از جنس سطح دو بعدی نمی باشد نظیر احداث دیواره های سبز و یا توسعه های مربوط به بام سبز که گاهاً در روی سطح سخت برخی از قطعات فضای سبز ایجاد می شود می بایست مساحت این قسم از قطعات فضای سبز به صورت زیر مجموعه ای از همان قطعه ذکر شود. همچنین اینگونه فضاهای سبز که در خارج از قطعات موجود فضای سبز باشد (از نوع توسعه سطحی احداث) خود شامل شماره قطعه جدیدی می باشد.

کمر بند سبز: برای تعیین حدود شهر، کنترل گسترش شهر، جلوگیری از رشد بی رویه و به هم خوردن تناسب ساخت مورفولوژی شهر ایجاد می شوند. کمر بندهای سبز در روند پویا شهر ممکن

گزیده اطلاعات

در سال ۱۴۰۱، تعداد ۳ میدان میوه و تره‌بار با مساحتی حدود ۲۹۶۳۶ متر مربع فعال بوده است.

در این سال، تعداد ۱ فرهنگسرا و ۳۹ آرامستان وجود داشته است. همچنین در این سال، در شهر یاسوج، ۴ ایستگاه آتش‌نشان با ۱۱۹۰ مورد حادثه و ۳۹۶ مورد آتش‌سوزی و ۵۲ نیروی آتش‌نشان مشغول فعالیت بوده‌اند.

در سال ۱۴۰۱، در شهر یاسوج، ۳۶۱۷۷ تن پسماند خانگی جمع‌آوری شده است. همچنین در این سال، در شهر یاسوج، تعداد ۳۰ بوستان با مساحت ۹۱۳۷۳۵ مترمربع وجود داشته است.

است نقش اولیه خود را از دست بدهند ولی نقش بالقوه آنها به عنوان فضای سبز تعادل بخش و تفرجگاه شهری و شاخص زنده جهت تشخیص روند شهر پا برجا می‌ماند. ساخت این کمربندها در پیرامون شهرها نقش‌های زیر را ایفا می‌کند:

- جلوگیری از انهدام زمین‌های قابل کشت در حومه در اثر گسترش شهرها.

- تصفیه و تلطیف هوای شهر و غربال بادهای ورودی شهر.

- جلوگیری از گسترش بی‌رویه شهر بهره‌برداری اقتصادی با بازدهی مفید از سرمایه‌گذاری انجام شده.

۱-۲۴ - خدمات شهری و شهرداری: ۱۴۰۱ (مترمربع)

آرامستان		میادین میوه و تره بار		مجتمع فرهنگی و هنری (فرهنگسرا)		شهر
مساحت	تعداد	مساحت	تعداد	مساحت	تعداد	
۸۹۷۰۳۵	۳۹	۲۹۶۳۶	۳	۲۴۰	۱	جمع.....
۷۰۰۰۰	۲	۶۵۰	۱	.	.	باشت.....
۶۰۰۰	۱	.	.	.	.	بوستان.....
۱۲۶۰۰	۲	.	.	.	.	پاتاوه.....
۲۹۶۸۸	۱	.	.	.	.	چرام.....
۲۰۰۰۰	۲	.	.	.	.	چیتاب.....
۳۴۸۰۴۱	۳	۱۶۰۶۲	۱	۲۴۰	۱	دوگنبدان.....
۶۰۰۰۰	۲	.	.	.	.	دهدشت.....
۷۰۰۰	۱	.	.	.	.	دیشموک.....
۸۱۱۳	۲	.	.	.	.	سرفاریاب.....
۵۰۰۰۰	۱	.	.	.	.	سوق.....
۲۰۰۰۰	۱	.	.	.	.	سی سخت.....
۱۰۰۰۰	۱	.	.	.	.	قلعه رئیسی.....
۴۰۰۰	۱	.	.	.	.	گراب.....
۵۰۰۰	۱	.	.	.	.	لنده.....
۴۰۰۰	۱	.	.	.	.	لیکک.....
۳۰۰۰۰	۲	.	.	.	.	مادوان.....
۶۴۵۲۳	۲	.	.	.	.	مارگون.....
۱۴۸۰۷۰	۱۳	۱۲۹۲۴	۱	.	.	یاسوج.....

ماخذ - شهرداری‌های استان کهگیلویه و بویراحمد

۲-۲۴- مشخصات ایستگاه‌های آتش نشانی برحسب مناطق شهرداری در مرکز استان

تعداد آتش‌سوزی	تعداد حوادث (بجز آتش سوزی)	تعداد ناوگان عملیاتی	تعداد پرسنل عملیاتی	تعداد ایستگاه‌های آتش‌نشانی	سال و منطقه شهری
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	..... ۱۳۸۵
۳۷۱	۳۲۱	۱۱	۲۷	۱	..... ۱۳۹۰
۴۴۲	۱۱۶۳	۱۰	۴۰	۲	..... ۱۳۹۵
۴۵۲	۱۲۹۴	۹	۴۲	۳	..... ۱۳۹۷
۴۰۸	۹۵۳	۹	۴۲	۳	..... ۱۳۹۸
۴۸۶	۷۴۴	۹	۵۱	۳	..... ۱۳۹۹
۳۷۱	۷۲۷	۱۲	۴۹	۴	..... ۱۴۰۰
۳۹۶	۱۱۹۰	۱۱	۵۲	۴	..... ۱۴۰۱
۳۹۶	۱۱۹۰	۱۱	۵۲	۴	..... منطقه ۱

ماخذ- شهرداری یاسوج

۲۴-۳- پسماند جمع آوری شده خانگی به تفکیک مناطق دوگانه شهرداری مرکز استان (تن در سال)

پسماند خانگی	پسماند کل	سال و منطقه شهری
...	...	..... ۱۳۸۵
۲۹۲۰۰	۵۴۷۵۰	..... ۱۳۹۰
۳۶۵۰۰	۴۳۸۰۰	..... ۱۳۹۵
۴۰۰۰۰	۴۷۰۰۰	..... ۱۳۹۷
۴۲۰۰۰	۵۰۴۰۰	..... ۱۳۹۸
۴۳۲۰۰	۵۶۵۵۰	..... ۱۳۹۹
۳۰۶۶۰	۵۱۱۰۰	..... ۱۴۰۰
۳۶۱۷۷	۴۳۹۸۸	..... ۱۴۰۱
۲۵۱۷۷	۲۸۹۸۸	..... منطقه ۱
۱۱۰۰۰	۱۵۰۰۰	..... منطقه ۲

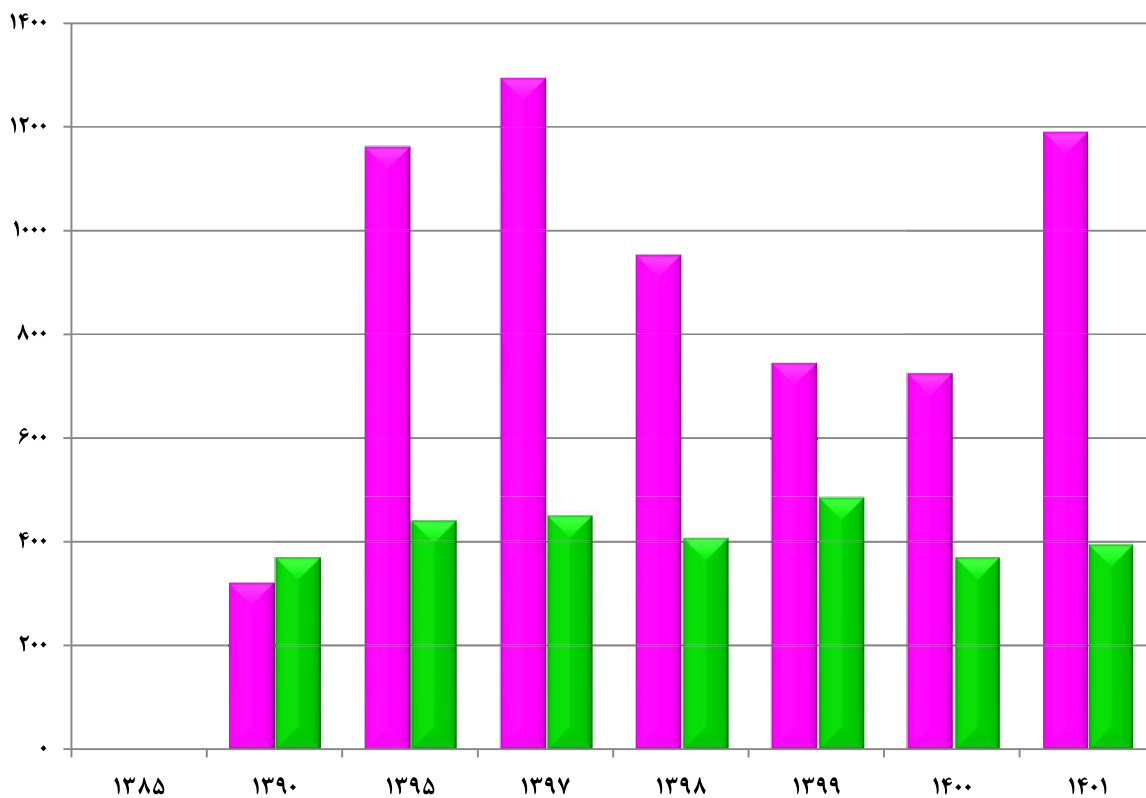
ماخذ- شهرداری یاسوج

۲۴-۴- وضعیت فضای سبز مرکز استان برحسب مناطق (مترمربع)

مساحت کمربند سبز	قطعات پراکنده فضای سبز		بوستان		سال و مناطق
	مساحت	تعداد	مساحت	تعداد	
...	...	...	...	...	..... ۱۳۸۵
۳۷۰۰۰	۲۰۰۰۰۰	۲۰	۶۷۰۰۰۰	۱۸	..... ۱۳۹۰
۳۷۰۰۰	۴۴۸۴۲۰	۳۳	۹۰۰۰۰۰	۲۶	..... ۱۳۹۵
۳۷۰۰۰	۴۰۰۰۰۰	۳۸	۹۱۰۰۰۰	۲۸	..... ۱۳۹۷
۸۰۰۰۰	۳۷۸۰۰۰	۳۳	۹۲۰۰۰۰	۲۹	..... ۱۳۹۸
۸۰۰۰۰	۳۷۸۰۰۰	۳۳	۹۲۰۰۰۰	۲۹	..... ۱۳۹۹
۸۰۰۰۰	۴۱۳۷۳۵	۴۳	۸۱۵۰۰۰	۲۹	..... ۱۴۰۰
۸۰۰۰۰	۴۱۳۷۳۵	۴۲	۹۱۳۷۳۵	۳۰	..... ۱۴۰۱
۸۰۰۰۰	۴۱۳۷۳۵	۴۲	۹۱۳۷۳۵	۳۰	..... منطقه ۱

ماخذ- شهرداری یاسوج

۲۴-۱- مقایسه توزیع فراوانی آتش‌سوزی‌ها و حوادث به تفکیک ایستگاه‌های آتش‌نشانی در شهر یاسوج

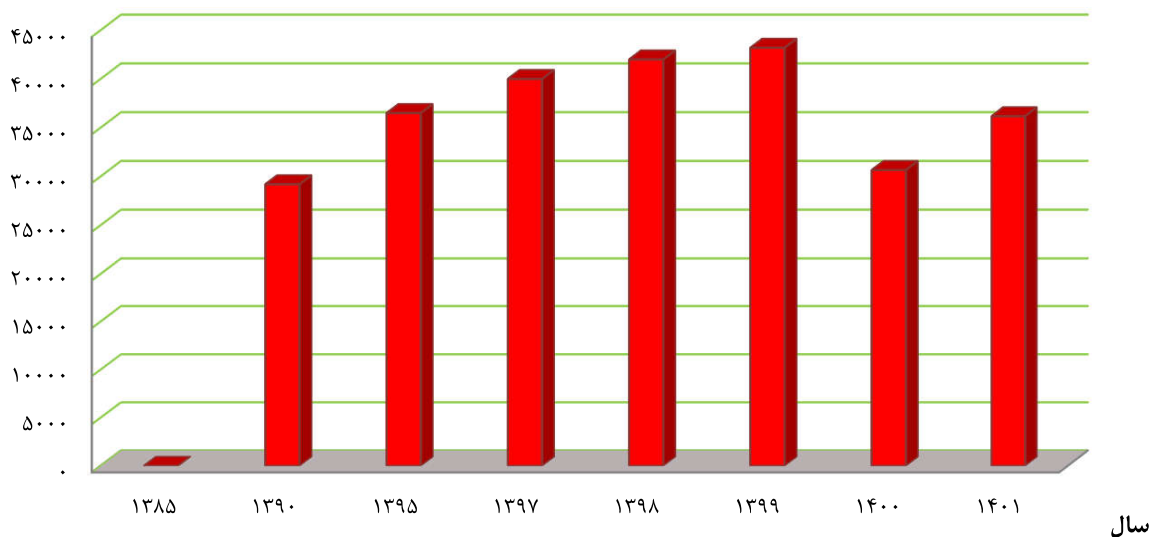

مبنا: جدول ۲-۲۴

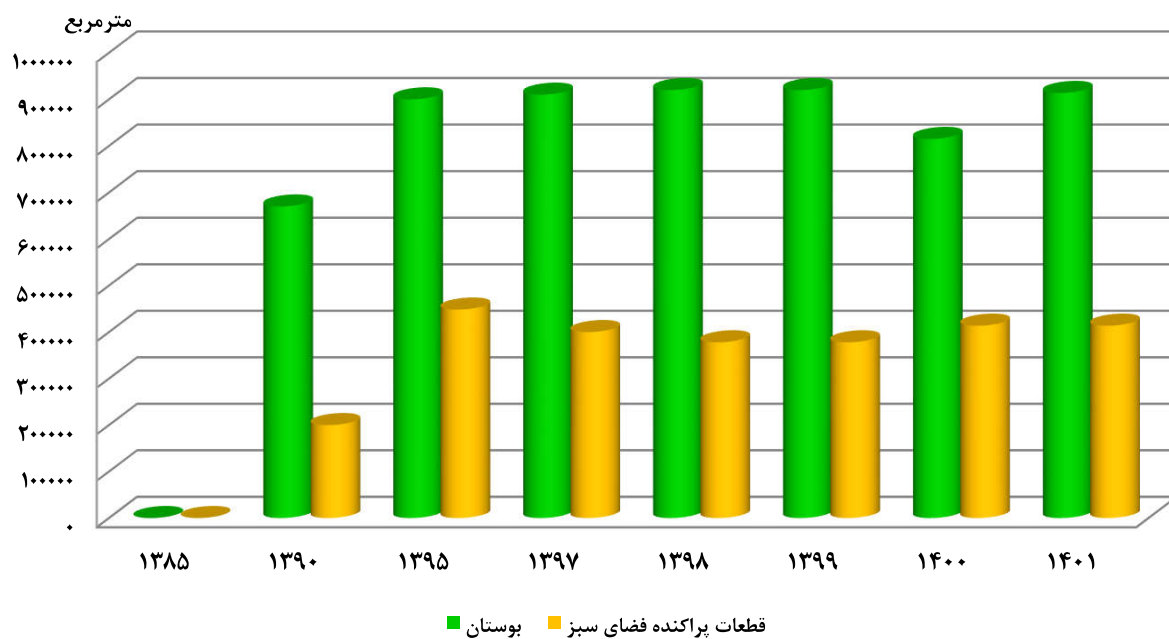
۲۴-۲- سهم پسماند جمع آوری شده خانگی مرکز استان

تن در سال

مبنا: جدول ۲۴-۳

۲۴-۳- وضعیت فضای سبز مرکز استان به تفکیک قطعات پراکنده فضای سبز و بوستان

مبنا: جدول

